

ความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

THE RELATION BETWEEN CORE COMPETENCY OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND EFFECTIVE OF SCHOOL ADMINISTRATION UNDER UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

มีศักดิ์ แสงศิลา^{1*}

MESAK SAENGSILO^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา 4) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน ครูผู้สอน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t – test (Independent sample) F – test (One – way ANOVA)ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านสมรรถนะหลักของผู้บริหาร และครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสมรรถนะหลักในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 5) ความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา พบว่าสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.828$)

คำสำคัญ : สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ; ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

¹ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Education Administration, Major Administration of Education, Santapol College

* Corresponding Author. Email: mesaks8@gmail.com

Received: Aug 5, 2022, Revised: Dec 9, 2022, Accepted: Dec 18, 2022

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the core competency of school administrators under Udonthani Primary Educational Service Area Office 1, 2) to investigate the effectiveness of school administration, 3) to compare the opinions of personnel on the core competency of the school administrators classifying by work positions and school sizes, 4) to compare the opinions of personnel on the effectiveness of school administration classifying by work positions and school sizes and 5) to examine the relationship between the core competency of school administrators and the effectiveness of school administration. The research sample consisted of 33 school administrators and 298 teachers. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with five rating scale at the reliability of 0.90. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, value Mean Standard Deviation t – test (Independent sample), F – test (One-way ANOVA) and Pearson correlation coefficient.

The results of the research were as follows: 1) The core competency of educational institution administrators under Udon thani Primary Educational Service Area Office 1 was in ‘much’ level in overall and individual aspect. 2) The effectiveness of school administration was in ‘much’ level in overall and individual aspect. 3) Comparing the opinions on core competency of school administrator and teachers classifying by work positions found that it was different, the level of significance is .01. Classifying by school sizes indicated that it was different and the level of significance is .01 in overall and individual aspect. 4) Comparing the opinions of personnel on the effectiveness of school administration classifying by work positions revealed that it was different, the level of significance is .01. Classifying by school sizes showed that it was different, the level of significance is .01 in overall and individual aspect. 5) The relationship between the core competency of school administrators and the effectiveness of school administration indicated that there was a high relationship ($r_{xy} = 0.828$) in overall and the level of significance is .01.

Keywords: Core Competency of School Administrators, Effectiveness of school administration

บทนำ

ท่ามกลางแนวโน้มโลกที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและประเทศต่างๆ กำลังเร่งพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อเป็นอาวุธสำคัญในการต่อสู้ในสนามแข่งขันของโลก ใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยที่จะต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ทุกด้าน ทั้งการพัฒนาทุนมนุษย์และการปฏิรูปการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและมีความรับผิดชอบ ปรับปรุงด้านกฎระเบียบและระบบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และ

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิตรูปแบบผลิตภัณฑ์และการบริการใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี รูปแบบการดำเนินธุรกิจและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม และการพัฒนาต่อยอดด้านการศึกษา รวมถึงการใช้นวัตกรรมสำหรับการพัฒนาสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นบ้านจนถึงระดับสูงซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 12, 2560 : 1 – 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 6 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 3 – 8)

การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 ได้บัญญัติว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย ไปยังสถานศึกษาในสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาท อำนาจ หน้าที่ในฐานะผู้แทนนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 35 บัญญัติว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะที่เป็นโรงเรียน มีฐานะเป็นนิติบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะหลักในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมทุกๆด้านของนักเรียน ตลอดจนการพัฒนาครู การให้บริการที่ดีแก่ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับบริการ ชุมชน สังคม ประเทศชาติอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (o-net) รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) รายงานผลการวัดความสามารถ ด้านการอ่านการเขียน และด้านการคิดคำนวณ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ปัญหาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในปีที่ผ่านมายังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 35.84 ลดลงจากปีที่ผ่านมา ผลการทดสอบการอ่าน

ออกเสียงและอ่านรู้เรื่อง(RT) อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งคุณภาพผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูและคุณภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพราะผู้บริหารเป็นผู้ให้นโยบาย ครูเป็นผู้นำแนวคิดหรือนโยบายทางการศึกษาไปสู่ระดับปฏิบัติในห้องเรียน (ชมพูนุท ร่วมชาติ, 2548 : 1) หากผู้บริหารไม่มีการแสดงออกซึ่งการมีสมรรถนะหลักในการบริหารงานก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพครู ซึ่งจากการติดตามผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า อุปสรรคในการจัดการศึกษาที่ต้องเร่งรัดแก้ไขประการหนึ่งก็คือ การพัฒนาคุณภาพครูเนื่องจากส่งผลกระทบต่อถึงนักเรียนโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายโดยจะต้องมีสมรรถนะหลักในการบริหาร การจูงใจที่ดีที่ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนา งานการจัดการเรียนการสอนและต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะเฉพาะในลักษณะงานด้วยเพื่อที่จะได้เข้าใจงานได้ชัดเจน และสามารถแจกแจงงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทราบด้วย ต้องมีความสามารถในการมอบหมายงาน ติดตามงานและมีทักษะการสอนงานที่ดี และมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้พัฒนารูปแบบต่างๆในงานด้วย (Mitrani,Dalziel & Fitt, 1992 : 56) ทั้งยังเป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาทักษะและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (Mello, 2002) สามารถเป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริมในทุกๆด้าน ผลักดันให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารที่มีสมรรถนะในเรื่องของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม จะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญ และมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการแก้ปัญหา

และพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ
พัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

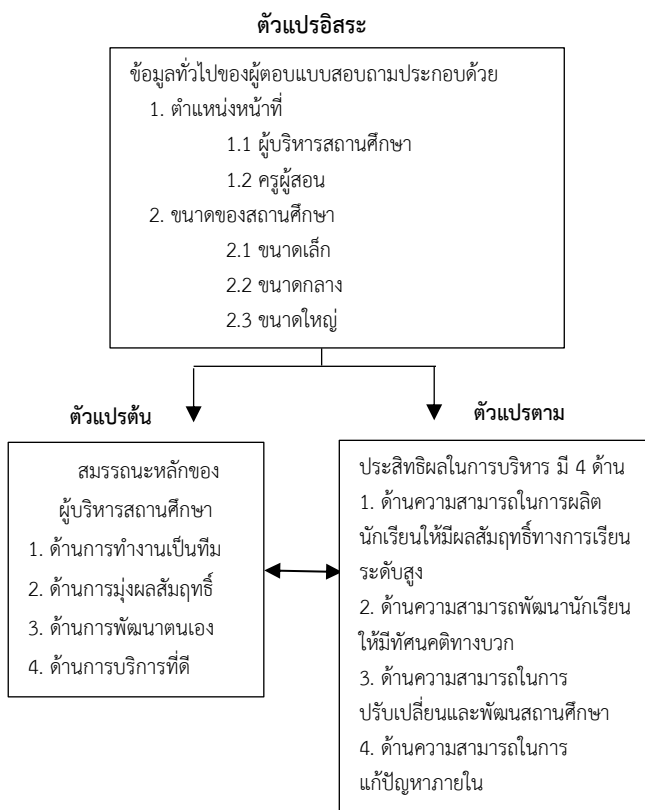
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน
2. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน
3. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,360 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 254 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,106 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgen, 1997 : 607 - 601 ; อ้างถึงใน ยืนยง ไทยใจดี, 2563 : 70) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่ม จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง

ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน ครูผู้สอนจำนวน 298 คน รวม 331 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 77)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 78)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยสันตพล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งให้สถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง จากการส่งแบบสอบถามไป จำนวน 331 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 331 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ทำการลงรหัสข้อมูลและวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติ t – test (Independent samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติ t – test (Independent samples)

7. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติ F – test (One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe - Method)

8. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติ F – test (One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe - Method)

9. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะหลัก	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.21	0.55	มาก
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.38	0.51	มาก
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.22	0.54	มาก
4. ด้านการบริการที่ดี	4.12	0.43	มาก
รวม	4.23	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุดคือ ด้านการทำงาน เป็นทีม รองลงมาคือด้านการพัฒนาตนเอง และด้านที่มีระดับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำสุดคือ ด้านการบริการ ที่ดี

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.33	0.47	มาก
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.45	0.49	มาก
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.44	0.48	มาก
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.34	0.51	มาก
รวม	4.39	0.42	มาก

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสูงสุด คือด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านที่ต่ำสุดคือด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

สมรรถนะหลักของผู้บริหาร	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
X1	4.54	0.46	4.17	0.55	3.670**	0.000
X2	4.63	0.38	4.35	0.51	3.017**	0.003
X3	4.52	0.42	4.19	0.54	3.413**	0.001
X4	4.05	0.39	4.13	0.43	-0.964	0.336
รวม	4.44	0.30	4.21	0.37	3.304**	0.001

**P ≤ 0.01

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมรรถนะหลักของผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
X1	ระหว่างกลุ่ม	16.79	2	8.39	32.94**	0.000
	ภายในกลุ่ม	83.59	328	0.25		
	รวม	100.38	330			
X2	ระหว่างกลุ่ม	9.315	2	4.66	20.142***	0.000
	ภายในกลุ่ม	75.84	328	0.23		
	รวม	85.16	330			
X3	ระหว่างกลุ่ม	16.63	2	8.31	34.27**	0.000
	ภายในกลุ่ม	79.57	328	0.24		
	รวม	96.20	330			
X4	ระหว่างกลุ่ม	2.24	2	1.12	6.37**	0.002
	ภายในกลุ่ม	57.58	328	0.17		
	รวม	59.81	330			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	5.95	2	2.97	23.88**	0.000
	ภายในกลุ่ม	40.86	328	0.13		
	รวม	46.82	330			

**P ≤ 0.01

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
Y1	4.47	0.37	4.32	0.47	1.812	0.071
Y2	4.70	0.32	4.41	0.49	4.657**	0.000
Y3	4.67	0.41	4.42	0.49	3.253**	0.002
Y4	4.50	0.43	4.32	0.52	1.880	0.061
รวม	4.59	0.30	4.37	0.43	3.778**	0.000

**P ≤ 0.01

จากตารางที่ 5 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้าน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สมรรถนะ หลักของ ผู้บริหาร	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- value
Y1	ระหว่างกลุ่ม	3.269	2	1.634	7.657**	0.001
	ภายในกลุ่ม	69.842	328	0.213		
	รวม	73.111	330			
Y2	ระหว่างกลุ่ม	5.275	2	2.637	11.634**	0.000
	ภายในกลุ่ม	74.357	328	0.227		
	รวม	79.632	330			
Y3	ระหว่างกลุ่ม	3.278	2	1.639	7.168**	0.001
	ภายในกลุ่ม	75.003	328	0.229		
	รวม	78.281	330			
Y4	ระหว่างกลุ่ม	3.092	2	1.546	5.980**	0.003
	ภายในกลุ่ม	84.781	328	0.258		
	รวม	87.872	330			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3.652	2	1.826	10.939**	0.000
	ภายในกลุ่ม	54.755	328	0.167		
	รวม	58.407	330			

**P ≤ 0.01

จากตารางที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวม และรายด้าน

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
ในภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)	(Y)
(X ₁)	0.787	0.648**	0.516**	0.552**	0.817**
(X ₂)	0.648**	0.718**	0.687**	0.819**	0.812**
(X ₃)	0.546**	0.718**	0.735**	0.869**	0.863**
(X ₄)	0.552**	0.687**	0.735**	0.817**	0.665**
(X)	0.787**	0.891**	0.868**	0.874**	0.828**

จากตารางที่ 7 สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา (Y) ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.828$) โดยสมรรถนะหลักด้านการพัฒนาตนเอง (X₃) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.863$) รองลงมาคือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.817$)

ส่วนสมรรถนะหลักที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านการบริการที่ดี (X₂) ($r_{xy} = 0.812$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการในสถานศึกษาต้องดำเนินการตามสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามพระราชการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามกรอบสมรรถนะหลักของผู้บริหารในทุก ๆ ด้าน นอกจากนั้นครูผู้สอนยังเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามสมรรถนะหลักในทุกๆด้าน โดยเฉพาะ ด้านบริการเป็นงานที่แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารจัดการระบบการบริหารจัดการ การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและผู้รับบริการเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกในการประสานงาน หรือทำให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อไป ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาร่าพิด หัตถนิ (2562 : 77 - 82) ซึ่งได้ทำการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริการที่ดี รองลงมาได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีมตามลำดับ ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ในรายด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ กำเลิศทอง (2560 : 84 - 93) ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริการที่ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีประสิทธิภาพต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการศึกษาที่ได้นั้นเป็นเพราะผลจากการบริหารตามสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่มีการกำกับดูแลและพัฒนาครูผู้สอนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน มาพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนกำกับดูแลเรื่องการใช้สื่อ การเข้าถึงสื่อในการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย สามารถที่จะใช้ในการสื่อสาร เข้าถึงนักเรียนได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น เฟสบุ๊ค ยูทูบ ไลน์ คลิปวิดีโอ มวลประสบการณ์ที่สื่อสารผ่านช่องทางเหล่านี้มีมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ครูผู้สอนเน้นเรื่องการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมทำให้มีการพัฒนาทัศนคติทางบวกได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559 : 99 - 109) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การที่จะพัฒนาให้ผู้บริหารและครูให้มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สูงได้นั้น จำเป็นต้องพัฒนาวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของผู้บริหารที่จะส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งสามารถทำนายประสิทธิภาพของสถานศึกษา การจัดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของคณะครู มีการนิเทศติดตามผล เสนอแนะการนำหลักสูตรไปใช้ และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวม ส่วนรายด้าน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดีและด้านพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองที่ต่างกัน ถึงแม้ผู้บริหารจะมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านดังกล่าว แต่ครูผู้สอนเห็นว่าควรที่จะมีการเพิ่มศักยภาพในสามด้านให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่วนด้านการทำงานเป็นทีมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ร่วมคิดร่วมวิเคราะห์ ร่วมแสดงออกในด้านต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร หมื่นสา (2561 : 111 - 119) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการศึกษาพบว่า ครูมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ซึ่งใกล้ชิดนักเรียนมากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูเสมอ ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสมรรถนะหลักในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความแตกต่างกัน ภารกิจของผู้บริหารต้องขับเคลื่อนการทำงานในสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และกฎระเบียบในขณะที่ครูผู้สอนต้องปฏิบัติภารกิจหลักคือ การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และต้องรับผิดชอบงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้บริหารยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้การที่สถานศึกษามีขนาดแตกต่างกันมีความพร้อมในด้านต่างๆแตกต่างกัน จึงส่งผลสมรรถนะหลักของผู้บริหารในการประสานงาน อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กำเลิศทอง (2560 : 84 - 93) ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการสื่อสารและจูงใจ สมรรถนะการมีวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในรายด้าน พบว่าด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง

และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาด้านวิชาการทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันพัฒนา เน้นเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนั้นการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาของฝ่ายบริหารซึ่งได้ขอคำปรึกษาและการขอความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและสามารถแก้ปัญหาได้ ส่วนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการ และแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการบริหารงาน วิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเห็นว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง มีปัญหาอย่างต่อเนื่องที่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ เช่น ปัญหาด้านวิชาการ คือ ขาดแคลนสื่อวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมทันสมัย ไม่เพียงพอกับความต้องการ และความจำเป็นที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน ขาดแคลนหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนมีไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครูขาดประสบการณ์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่ ถึงแม้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเห็นว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง จะพยายามพัฒนาตนเองให้ทัดเทียมกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และเห็นว่าการบริหารจัดการ เหมือนกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แล้ว แต่ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผล ต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของไทพนา บ่อมหินและคณะ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับปัจจัย ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก และระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการ เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.93$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้อง กับงานวิจัยของสุธิดา หลั่งใจ (2556 : 93 – 95) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ ของครูผู้สอนพบว่าภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

7. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา (Y) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.828$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างจะได้รับความรัก ศรัทธา ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน ทำให้สามารถบริหารงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

ในปัจจุบันส่งผลให้ ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเอง และสมรรถนะ ที่สามารถนำไปเป็นเครื่องมือช่วยให้สามารถนำและใช้สมรรถนะ ของตนเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพ และประสิทธิผลต่อสถานศึกษาจนเป็นที่ประจักษ์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของชัยธวัช สุริกรและคณะ (2565 : 72 - 73) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถาน ศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะ ผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะหลักของครู อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหาร สถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อนำไปใช้ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็น ระบบ บริหารงานแบบบูรณาการให้เข้ากับสภาพปัจจุบันและ บริบทของสถานศึกษา แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม วิธีการได้อย่างเหมาะสมสามารถจัดการและบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนได้ดีบริหารงานโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ ภารกิจ สังคม และชุมชน ความพึงพอใจ ความทันสมัย ความรวดเร็ว และความปลอดภัย ตลอดจนความต้องการของผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากข้อค้นพบ ความคิดเห็นของประสิทธิผลที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หรือหัวหน้างาน รวมทั้งครู สามารถ ที่จะนำไปวางแผนในการลงมือปฏิบัติ โดยออกแบบการวิจัย เป็นเชิงผสมผสาน รวมถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบกรณีศึกษา (Case study action research) เพราะหากนำไปทำการศึกษาเป็น พหุกรณีศึกษา จะทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพของพลวิจัยได้สูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาสมรรถนะการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการ บริหาร เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สอดคล้องและทันสมัยกับการที่จะ นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพื่อนำมา เป็นแนวทางที่จะใช้ในปัจจุบันและอนาคต ผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการ และกลยุทธ์ในการ อย่างรวดเร็ว กลุ่มคนมีแนวโน้มที่จะเชื่อในการลงมือปฏิบัติส่งผลต่อ
บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหาร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของคนในสังคมเพิ่มสูงขึ้น
สถานศึกษา เพราะว่ากระบวนการพัฒนาคนในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกพร โหวงเกิด. (2563). สมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [2] กมลพัชร หินแก้ว. (2555). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการพัฒนานักบริหารสถานศึกษายุคใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสป).
- [4] คณะกรรมการคุรุสภา. (2564). ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2564. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 130. ตอนพิเศษ 165 ง. 12 พฤษภาคม 2564 : 47 - 49
- [5] จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [6] ไทพนา ป้อมหิน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนครพนม.
- [7] ชีระ รุญเจริญ. (2550). สภาพปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- [9] ภาสกร หมั่นสา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- [10] ยืนยง ไทยใจดี. (2563). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. อุตรธานี : คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล.
- [11] สุริดา หลั่งจิ. (2556). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏฉะเชิงเทรา
- [12] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- [13] อาราฟัด หัดหนี. (2562). สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [14] Hoy, W.K. and Ferguson, J. (1985). A Theoretical Frame work and Exploration of Organizational Effectiveness in School. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 121-122.

- [15] Mitrani, A., Dalziel, M. & Fitt, D. (1992). *Competency Based Human Resource Management*. London: Kogan Page
- [16] Mello, R. A. (2002). *Organization Behavior in Education: Instructional Leadership and School Reform*. (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.